



UNIUNEA EUROPEANĂ



MINISTERUL
DEZVOLTĂRII, LUCRĂRILOR PUBLICE
ȘI LOCUINTELOR



Programul Operațional Regional

SCURT GHID PRACTIC

Regio
PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

ATENȚIE:

Informațiile prezentate în ghid se bazează pe documentele Programelor Operaționale aflate în curs de negociere cu Comisia Europeană și pe informațiile disponibile în acest moment!

CUPRINS

1. Ce este acest scurt ghid practic?	2
2. Pentru cine este util acest ghid?	3
3. Am o idee de proiect, ce fac mai departe?	4
4. Ce este POR?	7
5. Care sunt complementaritățile POR cu celelalte programe?	10
6. Sunt eligibil, ce ar trebui să fac pentru a primi finanțarea?	18
6.1 Dezvoltarea ideii de proiect	18
6.2 Depunerea cererii de finanțare	23
7. Care sunt pașii principali în procesul de selecție și aprobare?	24
8. Proiectul a fost selectat pentru finanțare, ce obligații are un beneficiar?	25

1. Ce este acest scurt ghid practic?

Un document care prezintă informațiile esențiale necesare pentru familiarizarea celor interesați cu cerințele și regulile de bază în vederea accesării și utilizării finanțărilor disponibile prin intermediul Programului Operațional Regional (POR).

Din ghid puteți afla:

- Care sunt solicitanții eligibili pentru finanțare în cadrul POR
- Care sunt activitățile eligibile în cadrul POR
- Ce presupune pregătirea unei aplicații pentru solicitarea de finanțare prin POR
- Care sunt pașii principali în procesul de evaluare și selecție
- Ce obligații îi revin beneficiarului odată cu aprobarea cererii de finanțare
- Ce instituții/ structuri sunt implicate în managementul POR
- Care sunt Programele Operaționale elaborate de România pentru accesarea fondurilor disponibile prin instrumente structurale

Ghidul vă oferă și o serie de surse relevante, care conțin informații detaliate cu privire la subiectele prezentate

2. Pentru cine este util acest ghid?

Ghidul se adresează, cu precădere, potențialilor beneficiari eligibili în cadrul POR, respectiv:

- Autorități ale administrației publice locale
- Furnizori de servicii sociale: furnizori publici/ ONG-uri
- Societăți comerciale (publice/ private)
- Persoane juridice (care nu sunt agenți economici)

3. Am o idee de proiect, ce fac mai departe?

De unde pot primi finanțare?

În calitate de membru al Uniunii Europene, România participă la realizarea obiectivelor comune, care vizează, în principal, susținerea creșterii economice, a competitivității și ocuparea forței de muncă. Datorită nevoilor și caracteristicilor sale, România va beneficia de intervenția instrumentelor structurale în cadrul Obiectivului „Convergență”¹, pe baza unei strategii pe șapte ani, care urmărește reducerea disparităților de dezvoltare economică și socială între România și media de dezvoltare a statelor membre UE.

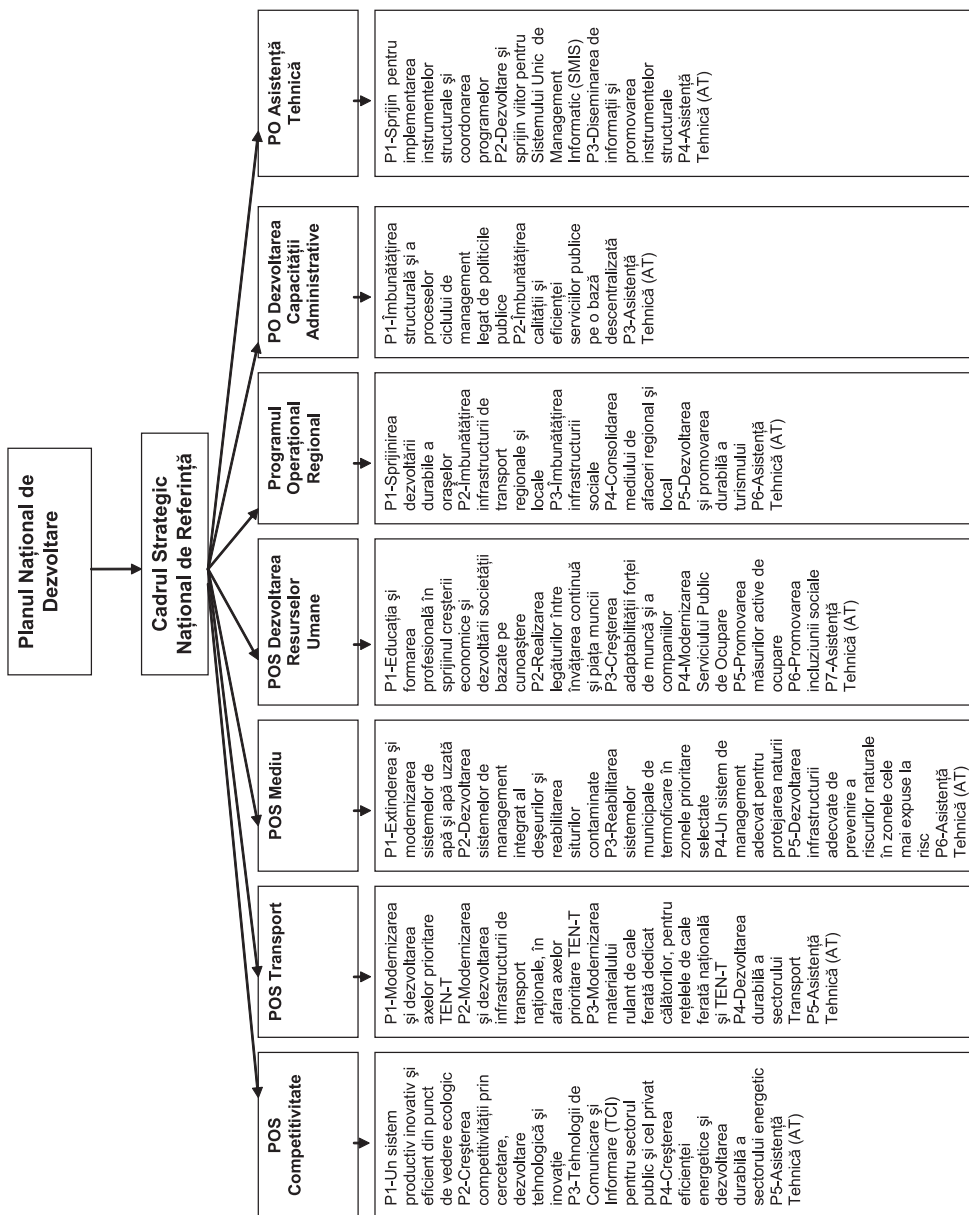
Planul Național de Dezvoltare 2007-2013 și Cadrul Strategic Național de Referință sunt documentele care indică direcția de dezvoltare a Strategiei României pentru implementarea operațiunilor finanțate prin intermediul instrumentelor structurale: Fondurile Structurale, reprezentate prin Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), Fondul Social European (FSE) și Fondul de Coeziune (FC).

¹ Pentru perioada de programare financiară 2007-2013, Uniunea Europeană are 3 obiective majore: Convergență, prin care este finanțată dezvoltarea regiunilor al căror Produs Intern Brut pe cap de locuitor este mai mic de 75% din media UE, Competitivitate Economică și Socială, prin care primesc finanțare regiunile mai dezvoltate și Cooperare Teritorială Europeană. România este eligibilă pentru finanțare în cadrul obiectivelor Convergență și Cooperare Teritorială Europeană

Șapte Programe Operaționale au fost elaborate și vor contribui la atingerea obiectivelor stabilite de acest cadru strategic:

PROGRAMUL OPERAȚIONAL	AUTORITATE DE MANAGEMENT	INSTRUMENTE STRUCTURALE
Programul Operațional Sectorial pentru Transport	Ministerul Transporturilor (www.mt.ro)	FEDR, FC
Programul Operațional Sectorial „Mediu”	Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile (www.mmediu.ro)	FEDR, FC
Programul Operațional Sectorial „Competitivitate”	Ministerul Economiei și Finanțelor (www.mfinante.ro)	FEDR
Programul Operațional Regional	Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor (www.mdlpl.ro)	FEDR
Programul Operațional Sectorial „Dezvoltarea Resurselor Umane”	Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse (www.mmssf.ro)	FSE
Programul Operațional „Creșterea Capacității Administrative”	Ministerul Internelor și Reformei Administrative (www.mai.gov.ro)	FSE
Programul Operațional Asistență Tehnică	Ministerul Economiei și Finanțelor (www.mfinante.ro)	FEDR

În afara celor șapte programe operaționale, în perioada 2007-2013 se va derula Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR), pentru care Autoritate de Management este Direcția Generală Dezvoltare Rurală din cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale (www.maap.ro). PNDR se va concentra pe măsuri care vizează: creșterea competitivității produselor agricole și silvice, îmbunătățirea calității vieții în mediul rural, gospodărirea terenurilor agricole și forestiere.



4. Ce este POR?

POR este un document strategic de programare, care are ca obiectiv general sprijinirea unei dezvoltări economice și sociale durabile și echilibrată teritorial, a tuturor regiunilor României, potrivit nevoilor lor specifice, cu accent pe sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor.

- potențiali poli de creștere urbani, îmbunătățirea mediului de afaceri și a infrastructurii de bază, pentru a face din regiunile României, în special cele mai slab dezvoltate, locuri atractive pentru muncă, viață și petrecerea timpului liber.

Fondurile publice alocate POR vor sprijini investiții în cadrul următoarelor axe prioritare tematice:

- AXA 1 - Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor - potențiali poli de creștere
- AXA 2 - Îmbunătățirea infrastructurii de transport regionale și locale
- AXA 3 - Îmbunătățirea infrastructurii sociale
- AXA 4 - Sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri regional și local
- AXA 5 - Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului
- AXA 6 - Asistență tehnică pentru sprijinirea implementării POR

Cine asigură managementul POR?

Comitetul de Monitorizare POR

- Aprobă criteriile care vor fi folosite pentru selecția proiectelor finanțate de POR
- Aprobă orice revizuire a acestor criterii, în conformitate cu nevoile programului
- Aprobă rapoartele anuale de implementare a POR

Autoritatea de Management - Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor (AM POR)

- Stabilește programul de lansare a licitațiilor de proiecte
- Elaborează criteriile de selecție pentru proiecte și le înaintează pentru aprobare Comitetului de Monitorizare POR
- Pregătește și semnează cu Organismele Intermediare acorduri cadru privind implementarea POR 2007-2013 în România
- Elaborează și implementează Planul de Comunicare al POR 2007 - 2013
- la decizia finală legată de aprobarea cererilor de finanțare
- Realizează evaluarea POR
- Realizează controlul finanțărilor UE/naționale alocate POR

- Autorizează cheltuielile eligibile, pe baza verificărilor realizate asupra rapoartelor de progres și a altor documente relevante primite de la OI

Organismele Intermediare (OI) - Agențiile de Dezvoltare Regională și Autoritatea Națională pentru Turism

- Asigură dezvoltarea portofoliilor de proiecte
- Oferă îndrumare aplicanților potențiali pentru pregătirea proiectelor
- Lansează licitațiile de proiecte
- Primesc și înregistrează cererile de finanțare pentru POR
- Verifică conformitatea administrativă și eligibilitatea cererilor de finanțare primite
- Organizează sesiunile de evaluare tehnică și financiară efectuate de către evaluatori independenți
- Organizează sesiunile de evaluare strategică și oferă secretariatul comitetelor regionale relevante
- Încheie contractele de finanțare cu beneficiarii, după ce AM ia decizia de aprobare a proiectelor propuse
- Realizează verificări ale proiectelor la fața locului
- Raportează AM în mod regulat cu privire la rezultatele procesului de evaluare
- Monitorizează implementarea proiectelor aprobate

Comitetul Regional de Evaluare Strategică și Corelare (CRESC)

- Evaluează, din punct de vedere strategic, cererile de finanțare propuse
- Examinează corelarea cererilor de finanțare pentru POR cu cele finanțate din alte Programe Operaționale Sectoriale, Programul Național de Dezvoltare Rurală și obiectivele cooperării teritoriale europene

Autoritatea de Certificare - Ministerul Economiei și Finanțelor

- Certifică declarațiile de cheltuieli și cererile de plată, înainte ca acestea să fie înaintate Comisiei Europene
- Este organismul responsabil de primirea tuturor plăților FEDR, FSE și FC din partea Comisiei Europene

Autoritatea de Plată - Direcția Generală de Autorizare Plăți Programe - Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor

- Primește transferurile aferente contribuției UE pentru POR de la Autoritatea de Certificare și Plată
- Realizează plățile către beneficiari

Autoritatea de Audit - Curtea de Conturi

- Realizează auditul de sistem, verificări prin sondaj și auditul final
- Realizează verificări și auditul extern pentru fondurile structurale și de coeziune
- Verifică corectitudinea utilizării cofinanțării naționale
- Verifică situația cheltuielilor, pe bază de eșantion
- Realizează verificări în vederea emiterii declarației de conformitate și închiderea programelor

Comisia Europeană:

- Va realiza auditarea unui procent din proiectele implementate în România, în general după ce programele au fost încheiate

Curtea Europeană de Conturi:

- Curtea de Conturi verifică dacă încasările și cheltuielile UE s-au efectuat legal și corect
- În principal, se va implica în auditarea programelor la nivel național
- În cazul în care auditorii descoperă nereguli, inclusiv fraude, organismele comunitare competente sunt informate neîntârziat pentru a lua măsurile necesare

Oficiul European de Luptă Contra Fraudei (OLAF):

- Îndeplinește sarcinile de investigare conferite Comisiei prin legislația comunitară și prin acordurile în vigoare încheiate cu țările terțe, în vederea promovării luptei contra fraudei, a corupției și a oricăror alte activități ilegale, care aduc atingere intereselor financiare ale Comunității Europene
- Poate deschide anchete, nu numai la sesizarea instituțiilor, organelor sau Statelor Membre implicate, ci și din proprie inițiativă
- Are competențe asupra faptelor grave, care pot afecta obligațiile profesionale ale funcționarilor și ale altor categorii de personal și care pot avea consecințe disciplinare sau penale

5. Care sunt complementaritățile POR cu celelalte programe?

Între toate programele operaționale există complementarități urmărite atât în faza de elaborare, cât și în faza de implementare. Puteți vedea mai jos prezentarea acestor conexiuni între axele prioritare tematice ale POR și ale celorlalte Programe Operaționale:

Domeniul de intervenție	POR	POS Competitivitate Economică	POS Transporturi	POS Mediu	POS Dezvoltarea Resurselor Umane	PO întărirea capacității administrative	PO Asistență Tehnică	Planul Național de Dezvoltare Rurală
Infrastructură de transport	X Drumuri județene și străzi urbane (axa prioritară 2)		X Autostrăzi și drumuri din rețeaua TEN-T și drumuri naționale. Căi ferate din rețeaua TEN-T. Porțiuri din rețeaua TEN-T. Aeroporturi.					X Drumuri comunale și alte drumuri în interiorul comunelor după modul în care sunt clasificate în legislația națională
Sisteme de apă și canalizare	X Protecie individuale în cadrul planurilor integrale de dezvoltare, activități eligibile în cadrul stațiilor tunisice și balneo-climaterice și drumuri județene și străzi urbane nefinanțate prin POS Mediu (axa prioritară 1)			X Protecie regionale integrate, pe scară mare, în mediul urban și în unele aglomerații rurale, potrivit Master Planurilor regionale ²				X Protecie individuale la scară mică în localități rurale neincluse în proiectele regionale finanțate prin POS Mediu, cu excepția stațiilor balneodimaterice
Prevenirea inundațiilor				X Lucrări asupra cursurilor de apă naționale efectuate de către Administrația Națională Apele Române				X Lucrări asupra cursurilor mici de apă la nivel local
Protecția naturii				X Planuri de management pentru sit-urile Natura 2000				X Plăți compensatorii Natura 2000

² Master Planurile Regionale sunt documente de planificare pentru infrastructura de apă și canalizare, la nivel județean, în care este identificată aria geografică (de obicei, la nivel județean) în care managementul resurselor de apă ar fi mai performant în cadrul unui proiect regional (prin regionalizarea serviciilor de apă pentru a îmbunătăți calitatea acestora și eficiența din punct de vedere al costurilor). Aceste arii includ toate aglomerațiile de peste 10 000 de locuitori, dar pot include și unele aglomerații rurale între 2.000 și 10.000 de locuitori. Nevoile de investiții în infrastructura de apă și canalizare care nu sunt incluse în proiectele regionale (de obicei localități rurale sub 10.000 de locuitori) sunt, de asemenea, identificate prin Master Planul Regional și vor fi adresate fie prin PNDR, fie prin alte surse de finanțare

Domeniul de intervenție	POR	POS Competitivitate Economică	POS Transporturi	POS Mediu	POS Dezvoltarea Resurselor Umane	PO întărirea capacității administrative	PO Asistență Tehnică	Planul Național de Dezvoltare Rurală
Situri contaminate	X Reabilitarea și-urilor industriale poluate și pregătirea pentru noi activități (axa prioritară 4)			X Inchiderea/reabilitarea ecologică a sit-urilor contaminate/polluate				
Efficiență energetică și calitatea aerului		X Sprijin pentru instalațiile mari de ardere care operează în cadrul Sistemului Energetic Național		X Sprijin pentru instalațiile mari de ardere, care operează în cadrul sistemului local de încălzire				
Energie regenerabilă		X						X
Sprijin direct pentru întreprinderi pentru investiții productive								
Micro-întreprinderi (activități de procesare a produselor agricole și silvice)								X Procesarea produselor agricole și silvice, pe întreg teritoriul
Micro-întreprinderi (cu excepția activităților de procesare a produselor agricole și silvice)	X In zone urbane, cu excepția întreprinderilor high-tech și spin-off (axa prioritară 4)	X Întreprinderi high-tech și spin-off, indiferent de localizare						X In zone rurale, cu excepția întreprinderilor high-tech și spin-off

Domeniul de intervenție	POR	POS Competitivitate Economică	POS Transporturi	POS Mediu	POS Dezvoltarea Resurselor Umane	PO întărirea capacității administrative	PO Asistență Tehnică	Planul National de Dezvoltare Rurală
Întreprinderi mici și mijlocii	X IMM-uri din domeniul turismului (axa prioritară 5)	X Investiții în producție, cu excepția procesării produselor agricole și silvice			X Instruire corelată cu domeniile sprijinite prin POS Competitivitate Economică			X Investiții în producție pentru procesarea produselor agricole și silvice
Întreprinderi mari		X Investiții în producție, cu excepția procesării produselor agricole și silvice						
Consultanță								
IMM-uri și micro-întreprinderi		X						
Potențialii antreprenori					X Abilitați antreprenoriale și manageriale, cu excepția domeniilor agricole și silvice			X Consultanță specifică pentru: procesarea produselor agricole și silvice; agricultură ecologică specifică
Structuri de suport pentru afaceri								
Infrastructură pentru afaceri, cu excepția parcurilor științifice și tehnologice	X Infrastructură de afaceri de dimensiuni regionale și locale (axa prioritară 4)	X Infrastructură de afaceri de dimensiuni naționale/ internaționale						

Domeniul de intervenție	POR	POS Competitivitate Economică	POS Transporturi	POS Mediu	POS Dezvoltarea Resurselor Umane	PO Întărirea capacității administrative	PO Asistență Tehnică	Planul Național de Dezvoltare Rurală
Acces la finanțare Fonduri de garantare		X Sprijin pentru garantarea fondurilor, care oferă garanții pentru afaceri, cu excepția fermierilor și activităților legate de agricultură						X Sprijin pentru garantarea fondurilor, care oferă garanții pentru fermieri și activităților legate de agricultură sau forestiere, inclusiv agro-alimentare
Standarde de management pentru întreprindere		X Standarde de calitate și mediu						X Sisteme de siguranță alimentară și standarde agricole și de mediu
Turism								
Agro-turism								
Infrastructură de turism	X Infrastructură de turism în zone urbane (axa prioritară 5). Stațiuni turistice în zone rurale care depășesc o anumită mărime. Stațiuni balneo-climaterice indiferent de localitate (axa prioritară 5).							X Infrastructură de turism în zone rurale (inclusiv stațiuni turistice), sub o anumită mărime, cu excepția stațiilor balneo-climaterice

Domeniul de intervenție	POR	POS Competitivitate Economică	POS Transporturi	POS Mediu	POS Dezvoltarea Resurselor Umane	PO Întărirea capacității administrative	PO Asistență Tehnică	Planul Național de Dezvoltare Rurală
Centre de informare și promovare	<input checked="" type="checkbox"/> Centre naționale pentru mai multe arii turistice mari (axa prioritară 5)							<input checked="" type="checkbox"/> Centre locale în zone rurale
Reabilitarea moștenirii culturale	<input checked="" type="checkbox"/> Patrimoniul național și UNESCO, indiferent de locație. Patrimoniul cultural local din zone urbane ³ (axa prioritară 5)							<input checked="" type="checkbox"/> Patrimoniul cultural local în zone rurale ⁴
Activități de tip LEADER implementate de LAGs								<input checked="" type="checkbox"/> Activități de tip LEADER implementate de Grupuri de Acțiune Locale, în zone urbane și rurale în contextul strategiilor locale elaborate de Grupurile de Acțiune Locale
Facilități IT pentru școli	<input checked="" type="checkbox"/> Echipamente IT&C pentru școli (axa prioritară 3)	<input checked="" type="checkbox"/> Asigurarea pentru școli a unei conexiuni broadband la internet						

³ Patrimoniul cultural local din zone urbane și rurale este identificat în lista monumentelor istorice, Grup B (Ordinul Ministrului nr. 2134/2004)

⁴ Patrimoniul cultural local din zone urbane și rurale este identificat în lista monumentelor istorice, Grup B (Ordinul Ministrului nr. 2134/2004)

Domeniul de intervenție	POR	POS Competitivitate Economică	POS Transporturi	POS Mediu	POS Dezvoltarea Resurselor Umane	PO Întărirea capacității administrative	PO Asistență Tehnică	Planul Național de Dezvoltare Rurală
Intervenții sociale	X Reabilitarea, modernizarea, dezvoltarea și echiparea infrastructurii sociale (axa prioritară 3)				X Dezvoltarea economiei sociale			X Infrastructură nouă pentru servicii sociale în mediul rural
Educație și instruire	X Infrastructură (axa prioritară 3)				X Intervenții de tip FSE, incluzând: - instruire vocațională pentru persoanele implicate în sectoarele non-agricole și fermieri de subsistență pentru a le schimba activitățile spre domenii non-agricole; - instruire vocațională inițială prin școli și licee specializate, inclusiv structuri educaționale agricole și forestiere			X Instruire vocațională pe termen scurt pentru persoane agricole necalificate implicate în agricultură, sectorul agro-alimentar și silvicultura
Pregătirea forței de muncă					X Instruirea forței de muncă, cu excepția administrației publice ⁵	X Instruirea administrației publice		

⁵ Instruirea personalului Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, inclusiv rețeaua teritorială, va fi efectuată prin POS Dezvoltarea Resurselor Umane

Domeniul de intervenție	POR	POS Competitivitate Economică	POS Transporturi	POS Mediu	POS Dezvoltarea Resurselor Umane	PO Întărirea capacității administrative	PO Asistență Tehnică	Planul Național de Dezvoltare Rurală
Sprrijin pentru persoane în vârstă active					<input checked="" type="checkbox"/> Îmbătrânire activă în alte activități decât agricultura			<input checked="" type="checkbox"/> Pensionare timpurie în agricultură
Asistență tehnică pentru fondurile structurale (inclusiv instruire)	<input checked="" type="checkbox"/> Sprrijin specific pentru PO (axa prioritară 6)	<input checked="" type="checkbox"/> Sprrijin specific pentru PO	<input checked="" type="checkbox"/> Sprrijin specific pentru PO	<input checked="" type="checkbox"/> Sprrijin specific pentru PO	<input checked="" type="checkbox"/> Sprrijin specific pentru PO	<input checked="" type="checkbox"/> Sprrijin specific pentru PO	<input checked="" type="checkbox"/> Sprrijin orizontal	

6. Sunt eligibil, ce ar trebui să fac pentru a primi finanțarea?

6.1 Dezvoltarea ideii de proiect

Acordați suficient timp maturizării ideii de proiect!

- Identificarea și evaluarea oportunităților oferite de piață
- Generarea opțiunilor de intervenție
- Evaluarea viabilității diverselor opțiuni și a plusvalorii pe care acestea o generează
- Evaluarea potențialului proiectului de a determina schimbări benefice și durabile
- Încadrarea proiectului în politicile locale, regionale, naționale și ale UE
- Verificarea conformității proiectului cu regulile și regulamentele naționale și cele ale UE
- Evaluarea potențialului de creare a parteneriatului
- Negocierea înțelegerilor partenoriale și pentru asigurarea cofinanțării proiectului
- Estimarea cât mai corectă a perioadei de timp necesare dezvoltării proiectului (cercetarea, formarea parteneriatului, conceperea, consultarea, chestiunile de conformitate, procesul de aplicare).

Strategiile autorităților publice vor juca un rol proeminent în accesarea finanțărilor disponibile, calitatea acestora având implicații directe asupra proiectelor prioritare:

- Demonstrarea faptului că proiectul este încadrat/ identificat în strategia locală
- Răspunsul cu privire la temele orizontale (dezvoltarea durabilă, egalitatea de șanse și societatea informațională), chestiuni centrale pentru procesul de selecție și evaluare a proiectelor
- Procesul de consultare necesar justificării proiectului va fi dificil și de durată, în cazul în care consultarea publică nu a fost realizată în mod corespunzător pentru elaborarea strategiei

- Este important să vă familiarizați cu documentele de programare și să verificați dacă ideea de proiect răspunde obiectivelor acestora. Avem adesea idei de proiecte care merită a fi finanțate, dar care nu corespund prin obiective și conținut nici unui document de programare.
- Programele care beneficiază de finanțare europeană se

adresează unor domenii bine determinate - proiectele propuse pot fi aprobate doar dacă se încadrează în aceste domenii.

- **Elaborarea cererii de finanțare**
 - Proiectul dumneavoastră va fi evaluat pe baza aplicației depuse, care constă în Cererea de finanțare și documentele suport.
 - Citiți și analizați cu atenție conținutul Cererii de finanțare și Anexele pe care trebuie să le pregătiți, care sunt prezentate și explicate în „Ghidul Solicitantului”.
 - Dacă aveți neclarități, vă puteți adresa Organismului Intermediar/ Agenției pentru Dezvoltare Regională din regiunea dumneavoastră.

Cererea de finanțare trebuie să fie completată pe baza informațiilor prezentate în „Ghidul Solicitantului” specific axei prioritare tematice în care este eligibil proiectul.

Chestiunile cheie pe care trebuie să le urmăriți sunt:

- Alegerea corectă a axei prioritare și a domeniului de intervenție
- Respectarea criteriilor de conformitate, eligibilitate a solicitantului, activităților și a cheltuielilor, așa cum sunt prezentate în Ghidul solicitantului
- Identificarea surselor proprii de finanțare pentru asigurarea sumelor necesare pentru cofinanțare și pentru acoperirea cheltuielilor neeligibile aferente implementării proiectului
- Estimarea cât mai corectă a graficului de achiziții de servicii, bunuri, lucrări necesare implementării proiectului, având în vedere prevederile legislației naționale în domeniul achizițiilor publice
- Identificarea echipei de proiect care va implementa activitățile proiectului, stabilirea precisă a rolului fiecărei persoane din echipa de proiect și responsabilitățile ce îi revin în implementarea proiectului (raportări, achiziții etc.), stabilirea unui manager de proiect, care va răspunde de coordonarea tuturor aspectelor de ordin administrativ, financiar și tehnic asociate implementării proiectului
- Indicatorii de performanță identificați și valoarea țintelor propuse trebuie să fie relevante și riguroase, deoarece sunt elemente esențiale ale aprobării, monitorizării și evaluării proiectului; calcularea țintelor de performanță va trebui să fie justificată, iar neîndeplinirea lor poate duce la pierderea parțială/ totală a finanțării
- Temele orizontale sunt cerințe obligatorii ale Comisiei Europene pentru toate proiectele și trebuie să fie prezente atât în Cererea

de finanțare, cât și ulterior, dacă proiectul este selectat pentru finanțare, în stadiul implementării și monitorizării proiectului:

Dezvoltarea durabilă - maximizarea beneficiilor și reducerea efectelor negative asupra tuturor celor trei zone: economică, socială și mediu înconjurător

Egalitatea de șanse - nediscriminarea pe criterii de rasă, sex, religie, dizabilități, vârstă, în elaborarea și implementarea proiectului/ activităților proiectului/ managementului proiectului

Societatea informațională - creșterea utilizării tehnologiilor de informare și comunicare

Inovația - folosirea tehnologiilor de ultimă generație, la cele mai înalte standarde

- Definiți-vă obiective clare și asigurați-vă că pot fi ușor măsurabile. Atingerea obiectivelor este măsura succesului proiectului dumneavoastră.
 - Un proiect este menit să rezolve o anumită problemă. Este recomandat să nu stabiliți printr-un proiect o diversitate de rezultate și activități.
 - Va trebui să aveți în vedere timpul necesar pentru implementare și finalizarea tuturor activităților prevăzute.
 - Explicați cât mai clar ceea ce veți realiza în cadrul proiectului și pentru ce sunt utilizați banii.
-
- Estimarea cât mai corectă a perioadei de timp necesare pentru diversele etape de implementare, inclusiv momentele estimate pentru rambursarea cheltuielilor eligibile, în funcție de specificul beneficiarului
 - Analizarea tipului de documente suport care sunt solicitate prin Ghidul solicitantului și planificarea perioadei de realizare a documentelor/obținere a diverselor acte/avize/autorizații
-
- Este foarte important să fixați un calendar realist al acțiunilor. Alocați suficient timp la finalul proiectului pentru plata tuturor facturilor și elaborarea raportului final, efectuarea evaluărilor și solicitarea plății finale.
 - Asigurați-vă că durata de implementare a proiectului nu va depăși perioada eligibilă de implementare, prevăzută în Ghidul solicitantului.

Documentele suport solicitate depind de tipul de proiect!

În Ghidul solicitantului se prezintă lista documentelor solicitate, modelele-cadru, legislația națională relevantă.

Exemple de documente suport ce pot fi solicitate:

- Rezumatul proiectului
- Documentele statutare pentru solicitant și fiecare partener (unde este cazul)
- Acordul de parteneriat încheiat între solicitant și partener(i) în scopul proiectului, în original, conform formatului standard (unde este cazul)
- Situațiile financiare pentru solicitant și fiecare partener (unde este cazul), în funcție de forma de constituire
- Declarațiile pe proprie răspundere, de eligibilitate a solicitantului și, unde este cazul, a partenerilor (în original), prin care declară următoarele:
 - nu se încadrează în nici una din următoarele categorii:
 - ⇒ este în stare de faliment sau pe cale de lichidare, are afacerile administrate de către tribunal, a început proceduri de aranjamente cu creditorii
 - ⇒ nu și-a îndeplinit obligațiile de plată a contribuțiilor la asigurările sociale sau alte taxe, în concordanță cu reglementările legale
 - ⇒ este declarat într-o situație gravă de încălcare contractuală pentru neîndeplinirea obligațiilor provenind dintr-o procedură de achiziții sau dintr-o altă finanțare din fondurile Comisiei Europene
 - ⇒ are credite restante la depunerea prezentei cereri de finanțare
- infrastructura și terenul pe care se face investiția îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:
 - ⇒ Sunt libere de orice sarcini
 - ⇒ Nu fac obiectul unor litigii în curs de soluționare la instanțele judecătorești cu privire la situația juridică
 - ⇒ Nu fac obiectul revendicărilor potrivit unor legi speciale în materie sau dreptului comun
- nu a beneficiat de finanțare publică sub formă de ajutor de minimis în valoare mai mare de 200.000 euro, echivalent în lei, în ultimii 3 ani (unde este cazul)
- nu a beneficiat de finanțare publică pentru aceleași activități ca și cele propuse prin proiect, în ultimii 5 ani înainte de data depunerii cererii de finanțare
- a luat la cunoștință faptul că dubla finanțare nu este permisă
- reprezentantul legal al solicitantului și, unde este cazul, al partenerului, nu se află într-una din situațiile de mai jos:
 - ⇒ a suferit condamnări definitive din cauza unei conduite profesionale îndreptată împotriva legii, decizie formulată de o autoritate de judecată ce are forță de res judicata
 - ⇒ a fost subiectul unei judecăți de tip res judicata pentru

fraudă, corupție, implicarea în organizații criminale sau în alte activități ilegale, în detrimentul intereselor financiare ale Comunității Europene

- CV-urile membrilor echipei de proiect, indicând poziția/rolul în proiect - în original
 - Documentele care atestă dreptul de proprietate/folosință/administrare (ex. documente cadastrale și înregistrarea terenurilor în registre - extras de carte funciară; contract de concesiune)
 - Studiul de fezabilitate, precum și aprobarea emisă de către autoritățile abilitate (unde este cazul)
 - Studiul de trafic (unde este cazul)
 - Studiul geotehnic (unde este cazul)
 - Studiul topografic (unde este cazul)
 - Studiul hidraulic (unde este cazul)
 - Expertiza tehnică (unde este cazul)
 - Planul de afaceri (unde este cazul)
 - Certificatul de urbanism (unde este cazul)
 - Avizele și acordurile prevăzute prin certificatul de urbanism (unde este cazul)
 - Avizul autorității competente privind achiziționarea unor echipamente specifice (unde este cazul)
 - Declarație de angajament, în original, prin care solicitantul se angajează:
 - Să furnizeze contribuția proprie ce îi revine din costurile eligibile aferente proiectului
 - Să finanțeze toate costurile neeligibile aferente proiectului
 - Să mențină proprietatea facilităților și/sau infrastructurii construite/modernizate/reabilitate și natura activității pentru care s-a acordat finanțare, pe o perioadă de cel puțin 5 ani după finalizare/dare în exploatare și să asigure exploatarea și întreținerea în această perioadă.
 - Hotărârile - deciziile organelor de conducere a solicitanților referitoare la asigurarea contribuției proprii
 - Documentele care atestă un acord juridic pe o perioadă de cel puțin 7 ani privind dreptul de utilizare a locației pentru Centrele de Informare și Promovare Turistică (unde este cazul)
- Precizarea clară a măsurilor de informare și publicitate asupra proiectului

6.2 Depunerea cererii de finanțare

Cererea de finanțare se depune la sediul Agenției pentru Dezvoltare Regională din regiunea unde are loc implementarea proiectului.

ATENȚIE:

- După completarea cererii de finanțare, asigurați-vă că aplicația este semnată de persoana autorizată, este datată și include toate informațiile solicitate!
- Asigurați-vă că toate documentele suport solicitate există, sunt în termenele de valabilitate prevăzute de legislația națională specifică, avizate și ștampilate corespunzător!
- Asigurați-vă că pachetul complet al aplicației este îndosariat în ordinea solicitată prin Ghidul solicitantului, folosind lista de verificare!
- Nu uitați să multiplicați pachetul complet al aplicației în numărul de copii solicitat prin Ghidul solicitantului!

AGENȚIA PENTRU DEZVOLTĂRE REGIONALĂ	ADRESA
Agencia pentru Dezvoltare Regională 1 Nord Est	Str. Alexandru cel Bun, nr. 27 bis, Piatra Neamț, jud. Neamț, cod 610004, www.adrnordest.ro , adnrdest@adnrdest.ro
Agencia pentru Dezvoltare Regională 2 Sud Est	Piața Independenței nr.1, Brăila, jud. Brăila, cod. 810210, www.adrse.ro , adrse@adrse.ro
Agencia pentru Dezvoltare Regională 3 Sud Muntenia	Str. 1 Decembrie 1918, nr. 1, Călărași, Jud. Călărași, cod 910019, www.adrmuntenia.ro , office@adrmuntenia.ro
Agencia pentru Dezvoltare Regională 4 Sud Vest Oltenia	Unirii 19, cam. 86, 87, 40 Craiova, jud. Dolj, cod 200585, www.adroltenia.ro , office@adroltenia.ro
Agencia pentru Dezvoltare Regională 5 Vest	Str. Proclamația de la Timișoara nr.5, Timișoara, jud. Timiș, cod 300054, www.adrvest.ro , office@adrvest.ro
Agencia pentru Dezvoltare Regională 6 Nord Vest	Str. Sextil Pușcariu, nr.2, Cluj-Napoca, jud. Cluj, cod 400111, www.nord-vest.ro , adrv@mail.dntcj.ro
Agencia pentru Dezvoltare Regională 7 Centru	Piața Consiliul Europei 32D, Alba Iulia, jud. Alba, cod 510096, www.adrcentru.ro , office@adrcentru.ro
Agencia pentru Dezvoltare Regională 8 București Ilfov	Calea Victoriei, nr. 16-20, Scara A, Etaj 2, Sector 3, București, cod 030027, www.adrbi.ro , contact@adrbi.ro

7. Care sunt pașii principali în procesul de selecție și aprobare?

- OI verifică conformitatea și eligibilitatea proiectelor
 - OI organizează sesiunea de evaluare tehnico-financiară efectuată de experți independenți, inclusiv o vizită de verificare la fața locului
 - OI organizează ședințele de evaluare strategică și de corelare regională a proiectelor, pentru proiectele care au întrunit punctajul minim cerut în etapa de evaluare tehnico-financiară
 - În funcție de tipul de activități prevăzute în proiect, după rezultatul evaluării strategice, în cazul proiectelor care prevăd activități de lucrări publice, OI solicită depunerea proiectului tehnic, organizează sesiunea de analiză a documentului
 - OI transmite lista de proiecte selectate care au întrunit toate criteriile de evaluare și selecție către AM, care emite decizia de finanțare
- În toate aceste etape, solicitantul poate primi solicitări de clarificare din partea OI pentru rezolvarea oricăror neclarități sau lipsuri legate de documentele transmise.

8. Proiectul a fost selectat pentru finanțare, ce obligații are un beneficiar?

- **Indicatorii proiectului** sunt țintele prezentate în cererea de finanțare și trebuie să înregistrați la intervale regulate progresul pentru fiecare dintre indicatori, prin intermediul cererilor de plată.

➤ Este extrem de important ca beneficiarul să se asigure că proiectul va fi implementat în conformitate cu prevederile contractului de finanțare, inclusiv prevederile anexelor la contract și va fi executat în perioada de eligibilitate prevăzută.

- **Controlul financiar** trebuie să răspundă următoarelor cerințe:
 - Documentația contabilă trebuie să permită identificarea ușoară a tuturor veniturilor și cheltuielilor proiectului
 - Trebuie păstrată o contabilitate separată pentru proiect
 - Trebuie înregistrată primirea banilor de proiect și cheltuielile realizate
 - Înregistrarea separată a cheltuielilor eligibile și neeligibile
 - Cheltuielile eligibile și cele neeligibile trebuie să fie prezentate separat în toate facturile
 - Păstrarea tuturor documentelor financiare și datarea lor corectă
 - Înregistrarea valorii tuturor veniturilor generate

ATENȚIE:

- Finanțarea furnizată prin fondurile publice alocate proiectului trebuie separată în mod clar în cadrul sistemului financiar-contabil de alte activități desfășurate de către beneficiar!
- Cererea de rambursare reprezintă înregistrarea de bază a progresului proiectului și este un document principal de monitorizare. Dacă cererile de rambursare sunt incorecte sau inconsistente, acest lucru va alerta Organismul Intermediar și Autoritatea de Management cu privire la problemele potențiale legate de implementarea proiectului!
- Cererile de rambursare sunt cele care reflectă ceea ce proiectul a obținut în realitate, până la momentul înaintării cererii. Solicitantul va trebui să ofere anexate toate evidențele care susțin cererea (facturi, chitanțe, contracte)!

- **Asigurarea conformității** presupune punerea în practică a activităților prevăzute prin proiect la momentele stabilite, iar nerespectarea acestor termene poate atrage pierderea parțială/ totală a finanțării acordate.
- **Beneficiarul are obligația contractuală:**
 - Să permită structurilor de audit/control prevăzute în contractul de finanțare să efectueze controale și să pună la dispoziția acestora toate documentele relevante
 - Să restituie fondurile obținute în mod incorect
 - Să acopere cheltuielile proiectului care sunt neeligibile sau care depășesc valoarea finanțării stabilite prin contractul de finanțare
 - Să asigure măsurile de publicitate și informare prevăzute în cererea de finanțare (anexă la contractul de finanțare)
 - Să asigure respectarea prevederilor legislației naționale privind achizițiile publice
 - Să asigure transmiterea cererilor de rambursare în termenele prevăzute prin contractul de finanțare
 - Să efectueze cheltuieli din fondurile alocate prin contractul de finanțare numai pentru scopul proiectului, respectând prevederile bugetului detaliat în cererea de finanțare (anexă la contractul de finanțare)
 - Să asigure prezentarea tuturor rapoartelor periodice, tehnice și financiare, în termenele prevăzute prin contractul de finanțare
 - Să informeze OI în privința problemelor, deficiențelor și neregulilor apărute pe parcursul executării proiectului

- **Păstrarea documentelor**

Nu contează când se încheie proiectul! Documentele tuturor proiectelor aprobate în perioada 2007-2013 trebuie păstrate până la:

Încheierea Programului operațional Regional,
respectiv la 31 decembrie 2013

+ 2 ani perioadă de cheltuire (2015)

+ minim 1 an pentru încheierea financiară (2016)

+ 3 ani perioada de auditare (2019)

Trebuie păstrată **toată** documentația proiectului, din **toate** stadiile desfășurării acestuia:

- Cererea de finanțare
- Contractul de finanțare

- Cererile de rambursare și documentele justificative ale cheltuielilor
- Dosarele de licitație ale achizițiilor publice efectuate și contractele aferente încheiate
- Dovezile efectuării activităților de informare și publicitate

Unde pot fi găsite informații detaliate?

La nivelul UE

Orientările Strategice Comunitare

- http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/2007/osc/l_29120061021en00110032.pdf

Regulamentele instrumentelor structurale

- http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/newregl0713_en.htm

Egalitatea de șanse

- http://ec.europa.eu/employment_social/index_en.html

Dezvoltarea durabilă

- http://ec.europa.eu/dgs/environment/index_en.htm

Societatea informațională

- http://ec.europa.eu/regional_policy/themes/infotech_en.htm

În România

Planul Național de Dezvoltare

- <http://anaf.mfinante.ro/wps/portal>

Programul Operațional Regional

- <http://www.mdlpl.ro/index.php?p=205>

Fondurile Structurale în România

- <http://anaf.mfinante.ro/wps/portal/amcsc/Asistentapostaderare/Instrumentestructurale/Instrumentestructuraleromania>

Informații utile

Documentele relevante elaborate la nivel național în vederea accesării asistenței financiare comunitare:

- Planurile de Dezvoltare Regională 2007-2013
- Planul Național de Dezvoltare 2007-2013
- Propunere Cadrul Strategic Național de Referință (CSNR)
- Propunere Programe Operaționale (PO)

Ce urmează:

- Aprobarea CSNR și PO, ca urmare a negocierii cu Comisia Europeană, care să permită finalizarea cadrului național de reglementare și accesarea efectivă a oportunităților de finanțare

Cadrul legislativ Legislația UE

- Regulamentul Comisiei (CE) nr.1083/2006 ce conține prevederi generale cu privire la Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune și de abrogare a Regulamentului Consiliului (EC) nr.1260/1999 privind prevederile generale ale Fondurilor Structurale;
- Regulamentul Comisiei (CE) nr.1080/2006 cu privire la Fondul European de Dezvoltare Regională și care abrogă Regulamentul Comisiei (CE) nr.1783/1999;
- Regulamentul Comisiei (CE) nr.1828/2006 cu privire la regulile de implementare a Regulamentului Comisiei (CE) nr. 1083/2006 ce conține prevederi generale cu privire la Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune și a Regulamentului Comisiei (CE) 1080/2006 cu privire la Fondul European de Dezvoltare Regională.

Legislația națională (orientativ)

- Legea nr 315/2004 privind dezvoltarea regională
- HG nr.497/2004 privind stabilirea cadrului instituțional pentru coordonarea, implementarea și gestionarea instrumentelor structurale, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 337/2006 privind Contractele de Achiziție Publică, Contractele de Concesiune a Lucrărilor Publice și de Concesiune a Serviciilor;
- 1. Legea nr.500 din 11/07/2002, privind finanțele publice publicată în Monitorul Oficial al României nr.597 din 13/08/2002, cu modificările și completările ulterioare;
- 2. Hotărârea Guvernului nr. 1179 din 24/10/2002 privind aprobarea Structurii devizului general și a Metodologiei privind elaborarea devizului general pentru obiective de investiții și lucrări de intervenții, publicată în Monitorul Oficial al României nr.804 din 05/11/2002;
- 3. Legea nr.350 din 06/07/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismului, publicată în Monitorul Oficial al României nr.373 din 10/07/2001, cu modificările și completările ulterioare;
- 4. Legea nr.10 din 18/01/1995 privind calitatea în construcții, publicată în Monitorul Oficial al României nr.12 din 24/01/1995, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea Contabilității nr. 82/1991, republicată

Convenții contractuale

- Prevederile acordului cadru de implementare a POR 2007-2013, încheiat între MDLPL și cele 8 agenții pentru dezvoltare regională

Informațiile prezentate în acest ghid sunt orientative. Mai multe detalii vor putea fi solicitate Autorității de Management pentru Programul Operațional Regional din cadrul Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor, după aprobarea programului de către Comisia Europeană

*Strada Apolodor nr 17, sector 5, București,
www.mdlpl.ro, www.inforegio.ro*



Proiect Phare

“Instruire la nivel național și regional pentru sporirea capacității de absorbție a fondurilor structurale alocate prin Programul Operațional Regional”

Cod contract servicii: RO2004/016-72.04.03.01.03.02

Publicație editată de Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor
MAI 2007

Conținutul acestui material nu reflectă în mod necesar poziția oficială a Uniunii Europene.

